ΑΘΑΝ. Ν. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ
ΕΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ„
Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ
1911

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
N
245

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ν. 245

ΑΘΑΝ. Ν. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

ΕΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑι

Τῷ σεβαστῷ μοι καθηγητῇ

Κῳ Γ. Ἠλιοπούλου

μετὰ σεβασμοῦ.

Α. Ν. Ἀθανασίου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ"

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1911

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ
684
22 ΣΕΠ. 1958

ΤΩι ΣΕΒΑΣΤΩι ΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΗι

ΑΝΔΡΕΑι ΜΙΧ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΗι

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΝ ΤΩι ΕΘΝΙΚΩι ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΤΑ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΚ ΔΩΡΕΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸν οἰκονομεῖν μέλλοντά τι κατὰ τρόπον τῶν τε τόπων, περὶ οὓς ἂν πραγματεύηται, μὴ ἀπείρως ἔχειν, καὶ τῇ φύσει εὐφυῆ εἶναι καὶ τῇ προαιρέσει φιλόπονόν τε καὶ δίκαιον· ὅ τι γὰρ ἂν ἀπῇ τούτων τῶν μερῶν, πολλὰ διαμαρτήσεται περὶ τὴν πραγματείαν, ἣν μεταχειρίζεται.

Ἀριστοτέλους Οἰκονομικὰ Β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Τὰ συστήματα τῶν ἀμέσων φόρων, τὰ καθιερωθέντα ὑπὸ τῶν τεσσάρων χριστιανικῶν κρατῶν τῆς Ἰλλυρικῆς Χερσονήσου, παρουσιάζουσι πολλὰ τὰ κοινὰ λόγῳ τῶν παρεμφερῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ὡς καὶ τῶν κοινῶν πηγῶν (συνήθως τῆς Γαλλικῆς νομοθεσίας), ἐξ ὧν ἤντλησαν οἱ νομοθέται. Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ τὸ τμῆμα τῆς ἐγγείου φορολογίας, καθ' ὃ Ἑλλάς, Σερβία, Βουλγαρία καὶ Ῥουμανία, ἀναχωροῦσαι ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφετηρίας, τῆς δεκάτης, κατέληξαν εἰς ἐντελῶς διάφορα συμπεράσματα. Καὶ ἡ μὲν Ἑλλὰς παρεδέχθη, ὡς γνωστόν, τὸ σύστημα τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν, ἡ δὲ Σερβία, τὸ προσφιλὲς τῷ μακαρίτῃ Σωτηροπούλῳ σύστημα τῆς στρεμματικῆς φορολογίας, ἡ δὲ Βουλγαρία τὸ καὶ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ὑπό τινων ὑποστηριχθὲν σύστημα τῆς διανεμητῆς φορολογίας, ἡ δὲ Ῥουμανία τέλος, τὸν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος φόρον, δηλαδὴ ἀκριβῶς τὸ σύστημα ἐκεῖνο, ὅπερ παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ εἰς τὸ παρίστριον Βασίλειον, χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν. Ἐὰν ἐξ ἄλλου ἀναλογισθῇ ὁ δημοσιολογῶν ὅτι ἡ Τουρκία ἐκράτησε τὴν δεκάτην, καὶ ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο, μὲ πολλὰς βελτιώσεις, διετηρήθη ἐν Κύπρῳ, καὶ ἐφαρμόζεται καὶ πάλιν ἐν Κρήτῃ, ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι θὰ εἶχεν ἄδικον νὰ παραπονεθῇ δι' ἔλλειψιν ποικιλίας.

Τῇ ἀληθείᾳ μόνον μία μορφὴ ἐγγείου φορολογίας δὲν ἀνευρίσκεται, τὸ κτηματολόγιον ἢ κατάστρον, ὅπως (πρὸς σαφεστέραν διάκρισιν πρὸς τὰ κτηματικὰ βιβλία), λέγει ὁ κ. Καροῦσος, δηλαδὴ τὸ τελειότατον, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὸ λεπτότατον τῶν φορολογικῶν ὀργάνων. Ἐν αὐτῇ τῇ Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίνῃ, ἔνθα ἐν τούτοις αἱ κτηματολογικαὶ ἐργασίαι, ἴσως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ταχύτερον τοῦ δέοντος διεκπεραιωθεῖσαι, ἐτελείωσαν πρὸ ἱκανῶν ἐτῶν, ἡ Τουρκικὴ Δεκάτη δὲν κατηργήθη, ἀποδίδουσα μάλιστα τὸ τριπλάσιον ἢ ὅ,τι ἀπέδιδεν ἐπὶ Τουρκοκρατίας[1]. *Παρατηρητέον παρεμπιπτόντως ὅτι ἡ διατήρησις τῆς Δεκάτης ὑπὸ Διοικήσεων πεφωτισμένων, ὡς ἡ Βρεττανικὴ καὶ ἡ Αὐστριακή, δεικνύει ὅτι ἐσπεύσαμεν ἴσως τῷ 1880 καταργοῦντες φορολογίαν λίαν προσοδοφόρον, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἀρκούντως ἀρχαϊκήν, καὶ τὴν ὁποίαν εἶναι πολὺ εὐκολώτερον νὰ διατηρήσῃ τις ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ. Ἐποικοδομητικὰ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς: Ἀναδιφῶν τὰ πρακτικὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου εὗρον τὴν ἀγόρευσιν, δι' ἧς κατ' Ἰούλιον τοῦ 1880, ὁ ἀείμνηστος Sir Κάρολος Δίλκε, ὑφυπουργὸς τότε τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀνέπτυσσε τὸ φιλελεύθερον καὶ μεταρρυθμιστικὸν πρόγραμμα, ὅπερ τὸ ἄρτι ἀνελθὸν εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπουργεῖον Γλάδστωνος ἐσκόπευε νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς Κύπρον. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπηγγέλθη τὴν κατάργησιν τῆς Δεκάτης, «ἣν ὁ Τρικούπης κατήργησε πρὸ ὀλίγου ἐν Ἑλλάδι». Μελετηθέντος ὅμως τοῦ πράγματος ἐπιμελέστερον, οἱ Ἄγγλοι δὲν ἠκολούθησαν τὸ Ἑλληνικὸν παράδειγμα περιορισθέντες, ὡς εἴπομεν, εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ σατραπικοῦ (κατὰ τὸν Ψευδαριστοτέλην) θεσμοῦ.*

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Τουρκικὴ Αὐτοκρατορία καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἀποσπασθέντα κράτη ἀποτελοῦσι ποικιλώτατον ἀντικείμενον μελέτης διὰ τὸν εἰς τὰ τῆς ἐγγείου φορολογίας ἀσχολούμενον. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἄλλου οὐδὲν τῶν προμνημονευθέντων κρατῶν δύναται ν' ἀξιώσῃ ὅτι ἔχει σύστημα ἐπιστημονικῶς ἄρτιον ἢ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως ἀνεπίληπτον, καὶ ἐπειδὴ ἕνεκεν τῶν γνωστῶν δυσχερειῶν οὐδαμοῦ δυνατὸν εἶναι νὰ ἐλπίσῃ τις ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ

[1] *Ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἑρζεγοβίνῃ κατηργήθη ὅμως ἡ ἐνοικίασις ἀναπληρωθεῖσα διὰ προσθέτου φόρου 6 %, προωρισμένου εἰς κάλυψιν τῶν δαπανῶν τῆς εἰσπράξεως. Ὥστε τὸ ποσοστὸν τοῦ φόρου ἀνέρχεται εἰς 16 %* **εἰς εἶδος.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κτηματολογίου, ἔπεται ὅτι ἐν ἑκάστῳ τῶν Κρατῶν τούτων πρέπει νὰ μελετηθῶσι μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιμελείας τὰ εἰς τὰ γειτονικὰ κράτη ἰσχύοντα.

Ἐκ τῆς σκέψεως ταύτης ὁρμώμενος σπουδαῖον τμῆμα τῶν περὶ ἐγγείου φορολογίας παραδόσεών μου ἀφιέρωσα εἰς τὰ φορολογικὰ συστήματα τῶν γειτονικῶν μας κρατῶν, ἐπιχειρήσας καὶ περιοδείαν ἐν Σερβίᾳ, Βουλγαρίᾳ καὶ Τουρκίᾳ· ἐν δὲ τῷ φροντιστηρίῳ τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας προσεπάθησα νὰ προκαλέσω μελέτας περὶ τῶν φορολογικῶν τούτων συστημάτων[1].

Οὕτως εἶδον τὸ φῶς αἱ μελέται τῶν κ. κ. φοιτητῶν Τριανταφυλλίδου περὶ τῆς Δεκάτης ἐν Κύπρῳ (ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ περιοδικῷ ἡ «Δύναμις»), Κριεζῆ περὶ τῶν ἀμέσων φόρων ἐν Σερβίᾳ (ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Οἰκονομικῇ Ἑλλάδι»), Γογκίδου (ἐκ Καβακλῆ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας) περὶ τῆς ἐγγείου φορολογίας ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ τέλος ἡ ἀνὰ χεῖρας διατριβή. Ἐλπίζω νὰ ἴδωμεν προσεχῶς ἰδιαιτέρας μελέτας περὶ τῆς Δεκάτης ἐν Κρήτῃ καὶ Τουρκίᾳ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Τουρκικὸν σύστημα ἔχομεν ἄλλως τὴν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Δημοσίου Τουρκικοῦ Χρέους ἐξαίρετον ἑβδομηκοντασέλιδον ἔκθεσιν τοῦ κ. Γ. Ἀδοσίδου (Mémoire sur le mode de gestion de l'Impôt de la dîme. Κωνσταντινούπολις 1909).

Δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ τόπος, ὅπως ἐκτεθῶσι τὰ ἐκ τῶν μελετῶν τούτων πορίσματα, δὲν δύναμαι ὅμως καὶ νὰ κλείσω τὸν βραχὺν τούτου πρόλογον χωρὶς ν' ἀπονείμω τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον εἰς τὸν κ. Ἀθαν. Ν. Ἀθανασίου. Ὡς εὐκόλως θ' ἀντιληφθῇ ὁ ἀναγνώστης, τὴν διατριβήν του χαρακτηρίζει πρῶτον ἐπιμέλεια καὶ θετικὸν πνεῦμα, ὧν τεκμήριον εἶναι οἱ κοσμοῦντες αὐτὴν ἄφθονοι στατιστικοὶ πίνακες. Πρὸς τούτοις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

[1] *Τῶν μελετῶν τούτων εἶχον προηγηθῆ ἄλλαι περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐγγείου φορολογίας ἐν Ἑλλάδι καὶ τοῦ προκριτωτέρου διὰ τὴν χώραν μας συστήματος. Μία τῶν μελετῶν ἐκείνων, ἡ τοῦ κ. Δ. Α. Χατζηγιάννη, κατεχωρίσθη εἰς τὰ* **Οἰκονομικὰ Χρονικὰ** *καὶ ἀνεδημοσιεύθη εἰς τεῦχος.*

ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς ἐπιλαμβανόμενος τῆς συνοψίσεως ἀρκούντως πολυπλόκου ξένης νομοθεσίας διεξήγαγε τὸ δυσχερὲς αὐτοῦ ἔργον μετὰ πολλῆς δεξιότητος καὶ σαφηνείας, ὡς καὶ μετὰ γλαφυρότητος ὕφους τοσοῦτον μᾶλλον ἀξιεπαίνου, καθ' ὅσον ὁ κ. Ἀθ. Ν. Ἀθανασίου δὲν ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἑλλάδι.

Ἐὰν ὁ κ. Ἀθανασίου, ὅστις ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ εἶναι κάτοχος πολλῶν ξένων γλωσσῶν, ἐξακολουθήσῃ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας νὰ καλλιεργῇ τὰ χαρίσματα, διὰ τῶν ὁποίων τὸν ἐκόσμησεν ἡ φύσις, μέλλον εὐρὺ ἀνοίγεται πρὸ αὐτοῦ.

Ἐν τέλει μία παρατήρησις ἐπιβάλλεται, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔγγειον φορολογίαν. Ὁ κ. Ἀθανασίου εἶναι θιασώτης τοῦ Ρουμανικοῦ συστήματος, ἀναγνωρίζει ὅμως μειονεκτήματά τινα παρ' αὐτῷ καὶ λησμονεῖ νὰ σημειώσῃ καὶ ἕτερον σπουδαῖον ἐλάττωμα ὅτι δηλαδὴ ***βάσις τοῦ φόρου εἶναι ἡ ἀκαθάριστος καὶ οὐχὶ ἡ καθαρὰ πρόσοδος.*** *Ὁπωσδήποτε, ὅμως καὶ λίαν ὀρθῶς, διότι δὲν ἔχει τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην πεῖραν, δὲν δίδει ῥητὴν γνώμην περὶ τοῦ ἐπιθυμητοῦ τῆς ἐφαρμογῆς του ἐν Ἑλλάδι. Τοιαύτην τινὰ γνώμην δὲν δύναμαι νὰ δώσω οὐδὲ ἐγώ, μελετήσας τὸ σύστημα θεωρητικῶς μόνον καὶ οὐχὶ καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ. Θὰ ἦτο λοιπὸν εὐχῆς ἔργον οἱ Ἕλληνες ἐκεῖνοι, καὶ τοιούτους ἀριθμοῦμεν νῦν ἱκανούς, οἱ ἔχοντες πεῖραν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ρουμανικῆς γεωργίας νὰ ἔδιδον τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμην των.*

Α. Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ῥουμανία ἐβάσισεν, ὀρθῶς ποιοῦσα, τὸ φορολογικὸν αὐτῆς σύστημα ἐπὶ τῶν τεσσάρων κανόνων τοῦ Adam Smith καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἐξ αὐτῶν, ἤτοι τοῦ πανδήμου τοῦ φόρου καὶ τῆς ἀναλογίας αὐτοῦ πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ φορολογουμένου, καίτοι ἐν τῇ οἰκονομικῇ αὐτῆς νομοθεσίᾳ δὲν εἶνε ἐπισήμως ἀναγεγραμμένοι τοιοῦτοί τινες κανόνες.

Ἐπὶ τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας [1], ἥτις εἰς τὸ Κράτος εἶνε ἀνεξάντλητος πηγὴ πλούτου καὶ συγχρόνως εὐκόλως δύναται νὰ φορολογηθῇ, δὲν ὑπῆρχεν ὡρισμένον σύστημα φορολογίας κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἰσχύος τῶν Φαναριωτῶν Ἀρχόντων ἐν Ῥουμανίᾳ, ἐπειδὴ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας ἦτο εἰς χεῖρας τῆς τάξεως ἐκείνης, ἥτις συνεκέντρου πάσας τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, καὶ διότι ἡ πρόσοδος τῆς γῆς ἦτο τότε πολὺ ἠλαττωμένη ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐργατικῶν χειρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν τούτοις ὅμως ἴσχυεν ὁ θεσμὸς τῆς δεκάτης. Ὁ κυριώτερος τότε πλοῦτος τῶν Πριγκιπάτων Μολδαυΐας καὶ Βλαχίας ἦτο ἡ κτηνοτροφία, ἐνῷ ἡ καλλιέργεια τῶν σιτηρῶν ἦτο ὀλίγον διαδεδομένη, ἕνεκα δὲ τούτου εἰς τὴν οἰκονομικὴν νομοθεσίαν τῶν Πριγκιπάτων βλέπομεν διάφορα εἴδη φόρων ἐπιβληθέντων ἰδίως ἐπὶ τῶν κτηνῶν, π. χ. τὸν φόρον ἐπὶ τῆς νομῆς τῶν τε προβάτων καὶ ἀγελάδων, τὴν δεκάτην ἐπὶ τῶν ζῴων κλπ.

Καὶ ἐνῷ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἡ διατίμησις τῶν ζῴων παρουσίαζε μεγάλα ἀτοπήματα καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν

---

[1] G. M. Murgoci et I. Popa-Burca: România si tarile locuite de Români.

παρουσίαζεν ἀσφαλῆ βάσιν φορολογίας, ἐν τούτοις ὑφίστατο τὸ σύστημα τοῦτο ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς ἀμφότερα τὰ Πριγκιπᾶτα καὶ μόνον πολὺ βραδύτερον, ὅτε ἐν Ῥουμανίᾳ ἔλαβε μεγαλυτέραν ἔντασιν ἡ γεωργία, μετεβλήθη ἡ φορολογία [1].

Τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει τότε σύστημα ἦτο ὁ θεσμὸς τῆς δεκάτης εἰς εἶδος, ὅπως καὶ ἐν Ἑλλάδι μέχρι τοῦ 1880. Τὸ ἐκ τῆς δεκάτης λαμβανόμενον εἶδος συνίστατο μᾶλλον εἰς κτήνη, κυριωτέραν τότε πηγὴν τοῦ πλούτου ἐν Ῥουμανίᾳ. Ἕνεκεν ὅμως τῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας παρουσίαζεν ἡ εἰς εἶδος εἴσπραξις τῆς δεκάτης, μετετράπη τὸ εἶδος εἰς χρῆμα, ὅπερ ἦτο εὐκολώτερον διὰ τοὺς Ταμιακοὺς εἰσπράκτορας. Ὁ τρόπος ὅμως τῆς εἰσπράξεως τῆς δεκάτης ἔδιδε λαβὴν εἰς μεγάλας ἀδικίας καὶ καταχρήσεις· οὐδεὶς τῶν τεσσάρων κανόνων τοῦ Adam Smith ἐλαμβάνετο ὑπ᾽ ὄψιν· οἱ κάτοικοι οὔτε ἐγνώριζον πόσον θὰ πληρώσωσιν εἰς τὸ Κράτος, οὔτε πότε [2]. ἀπροσδοκήτως ἐδέχοντο τὴν ἥκιστα εὐχάριστον ἐπίσκεψιν τῶν εἰσπρακτόρων, οἵτινες δίκην τυραννίσκων ἐλάμβανον ὅ,τι ὁ δυστυχὴς φορολογούμενος διὰ τοῦ ἱδρῶτος του ἀπέκτα. Ἀντεστρέφετο ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ ἔννοια τῆς δεκάτης, δηλαδὴ ἐν ᾧ ἐννοοῦμεν ἀπὸ τὰ δέκα ἓν νὰ λαμβάνῃ τὸ Κράτος, ἀντεστρέφετο εἰς τὸ ἀπὸ τὰ 10 ἓν νὰ μένῃ εἰς τὸν χωρικόν.

Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν φόρων ὑπῆρχον καὶ ἄλλα διάφορα «δῶρα εἰς εἶδος» τὰ ὁποῖα οἱ πρίγκιπες ἐπεζήτουν κατὰ βούλησιν, μὴ ἔχοντες ἄλλην βάσιν τῶν οἰκονομικῶν των, εἰμὴ τὴν ἀφαίμαξιν τοῦ λαοῦ δι᾽ ὅσων περισσοτέρων χρημάτων ἠδύναντο. Οἱ φόροι εἰσεπράττοντο τετράκις τοῦ ἔτους, ὁ δὲ λαός, ὑποτελὴς ὡς ἦτο, ἔβλεπε περίφοβος τοὺς

[1] Th. C. Aslan: Finantele României.

[2] Al. D. Xenopol. Istoria Românilor Vol. X. Enache Cogâlniceanu: Letopisete III.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἀγρίους καὶ διεφθαρμένους εἰσπράκτορας νὰ διατιμῶσιν εὐτελῶς τὰ ζῷά των καὶ νὰ μεταχειρίζωνται ψευδῆ μέτρα πρὸς καταμέτρησιν τῆς παραγωγῆς των.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, καθ' ἣν ἡ δυστυχία τοῦ λαοῦ εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον, ὁ πρίγκιψ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδᾶτος, ὅστις ἐκυβέρνησεν ἀμφότερα τὰ Πριγκιπᾶτα κατὰ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, κατήργησε τὴν αὐθαίρετον φορολογίαν τῶν χωρικῶν καὶ ἠλάττωσεν ἐπαισθητῶς τὸ βάρος τῶν φόρων.

Δυστυχῶς αἱ μεταβολαὶ αὗται δὲν ἐλήφθησαν ἐπὶ πολὺ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ λαὸς ὑπεβλήθη πάλιν εἰς τὰ αὐτὰ δεινά.

Κατὰ τὸ 1832 ἐγένετο ὁ «Ὀργανικὸς Κανονισμός», ὅστις ἐπέφερε μεγάλην βελτίωσιν εἰς τὴν κατάστασιν. Οὗτος ἔθεσε τέρμα εἰς τὰς καταχρήσεις ταύτας καθορίσας ἐκ τῶν προτέρων τὸ βάρος τοῦ φόρου δι' ἕκαστον φορολογούμενον, ὡς καὶ τὸν χρόνον τῆς εἰσπράξεως, ἐπίσης ἐχώρισε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἀπὸ τῶν τοῦ Πρίγκιπος. Οἱ ἄμεσοι φόροι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ συνεκράτουν τὸ οἰκονομικὸν οἰκοδόμημα τῆς Ῥουμανίας καὶ τὸ πλεῖστον συνεισέφερον. Ἐτροφοδότουν κατὰ 50% τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν δύο Ῥουμανικῶν Πριγκιπάτων.

Ἵνα οἱ φόροι λάβωσι τὴν μορφήν, ἣν σήμερον ἔχουσιν, ὑπέστησαν διαφόρους κατὰ καιροὺς μεταβολὰς καὶ ἐπειδὴ ἐνταῦθα θὰ ἐξετάσωμεν τοὺς σήμερον ἰσχύοντας ἐν Ῥουμανίᾳ ἀμέσους φόρους, δέον νὰ ἐξετάσωμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰς ἐποχάς, καθ' ἃς μᾶλλον ἠλλοιώθη τὸ οἰκονομικὸν σύστημα, καὶ τὴν ἰσχύν, ἣν εἶχον οἱ φόροι οὗτοι κατὰ τὰς ἐποχὰς ἐκείνας μέχρι σήμερον, ἤτοι κατὰ τὸ ἔτος 1832, ὅτε ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ Ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1859, ὁπότε ἐπεβλήθη τοῦτο ἐφ' ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Ι. Προσωπικὸς φόρος.

Ὁ φόρος οὗτος γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φόρος τῆς Συγκοινωνίας καὶ Κεφαλικὸς» ἐπεβλήθη διὰ τοῦ Ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ· τακτικῶς ὅμως ἐφηρμόσθη κατὰ τὸ 1877, συνίστατο δὲ εἰς 18 φράγκα κατ᾽ ἔτος καὶ κατ᾽ ἄτομον, κατῆλθεν ὅμως κατὰ τὸ 1882 - 1883 εἰς 12 φρ. τέλος δὲ κατὰ τὸ 1883-1884 εἰς 6 φρ. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ φόρος οὗτος δὲν εἶνε κεφαλικός, ἐπειδὴ δὲν τὸν πληρώνουν πάντα τὰ ἄτομα ἀνεξαιρέτως, ὅπως ἐν Τουρκίᾳ, ἀλλὰ πληρώνεται μόνον παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας δι᾽ ὅλην τὴν οἰκογένειαν· οὕτως ἄνθρωπος ἔχων σύζυγον καὶ τέκνα δὲν πληρώνει, εἰμὴ 6 φρ. κατ᾽ ἔτος, δι᾽ ἑαυτόν τε καὶ τὴν οἰκογένειάν του καὶ οὐχὶ τόσας φορὰς 6, ὅσα πρόσωπα ἀποτελοῦσι τὴν οἰκογένειάν του. Τὰ ἄρρενα τέκνα θεωροῦνται ἀρχηγοὶ οἰκογενείας καὶ ὡς ἐκ τούτου πληρώνουσιν ἴδιον φόρον, μόνον ὅταν ἐπιχειρήσωσιν ἰδικήν των ἐργασίαν ἀνεξάρτητον τῆς τοῦ πατρός.

Ὁ φόρος οὗτος, ἀφ᾽ ὅτου ἐφηρμόσθη μέχρι σήμερον, δὲν ὑπῆρξεν ἀναλογικὸς πρὸς τὴν περιουσίαν τῶν φορολογουμένων, διότι ἐζητεῖτο τὸ αὐτὸ ποσὸν καὶ ἀπὸ τοὺς πλουσίους ἀστοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς χωρικοὺς χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ᾽ ὄψει τὸ εἰσόδημα ἑκάστου. Ἐπίσης εἶνε βαρὺς εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς, ὡς καὶ εἰς τοὺς πτωχικοὺς ἀστικοὺς τοιούτους. Πολλάκις ἐζητήθη ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου τούτου, ὅπως ᾖ ὀλιγώτερον καταθλιπτικὸς καὶ ἕνεκα τούτου εἶνε ὁ μόνος μεταξὺ τῶν φόρων, οὗ αἱ εἰσπρά-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ξεις ἔβαινον πάντοτε ἐλαττούμεναι. Πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης ταύτης θὰ ἐξετάσωμεν τὸν κάτωθι πίνακα τῶν ἐσόδων τοῦ προσωπικοῦ φόρου ἀπὸ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ 1907.

Εἰσπράξεις ἐκ τοῦ προσωπικοῦ φόρου.

Ἔτη	*Φράγκα*
1832	4,916.540
1859	9,189.227
1863	12,194.482
1864	12,989.031
1865	13,313.616
1866	10,549.003
1867	10,890.360
1868	12,911.481
1869	12,549.636
1870	12,753.502
1871	12,389.150
1872	13,412.371
1873	13,250.194
1874	12,408.100
1875	12,452.992
1876	10,929.478
1877	11,514.582
1878	10,749.628
1879	9,026.271
1880 - 1881	9,745.251
1881 - 1882	11,565.847
1882 - 1883	9,083.977
1883 - 1884	4,559.274
1884 - 1885	4,390.206
1885 - 1886	4,459.858
1886 - 1887	4,911.243
1887 - 1888	4,774.793
1888 - 1889	4,812.553
1889 - 1890	4,915.997
1890 - 1891	5,032.899
1891 - 1892	5,391.065
1892 - 1893	5,439.339
1893 - 1894	5,476.574
1894 - 1895	5,263.593

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτη	Φράγκα
1895 - 1896	5,377.069
1896 - 1897	5,839.649
1897 - 1898	5,902.362
1898 - 1899	5,921.426
1899 - 1900	5,689.750
1900 - 1901	5,868.836
1901 - 1902	6,044.688
1902 - 1903	6,162.853
1903 - 1904	6,085,901
1906 - 1907	4,343.287

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1832 - 59 αἱ εἰσπράξεις σχεδὸν ἐδιπλασιάσθησαν, εἶτα δὲ ἀπὸ τοῦ 1859 - 82 ηὐξήθησαν κατὰ 30 %. Ἀπὸ τοῦ 1882 ὅμως, συγχρόνως μὲ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τούτου ἀπὸ 18 φρ. εἰς 12 φρ. αἱ εἰσπράξεις κατῆλθον τοσοῦτον, ὥστε τὸ 1903 - 4 ἦσαν 6,085.901 φρ. Οἱ πληρώνοντες τὸν φόρον τοῦτον ἀνῆλθον τῷ 1905 εἰς 988.783. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτῶν θὰ ἦτο πολὺ μεγαλύτερος, ἐὰν δὲν ἀπηλλάττοντο τοῦ φόρου τούτου πλεῖσται ὅσαι τάξεις. Ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου αἱ στατιστικαὶ πληροφορίαι δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις μελέτης πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ προσωπικοῦ φόρου, διότι αἱ ἀπαλλαγαὶ αὗται ἐμποδίζουσι τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνηλίκων, τῶν δυναμένων νὰ ἀνεχθῶσι τὸν φόρον τοῦτον. Κατὰ τὸν νόμον τῆς 18 Μαρτίου 1877 ἀπαλλάττονται τῆς φορολογίας:

1) Ὁ κλῆρος.

2) Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἐφεδρείᾳ στρατιωτικοὶ παντὸς ὅπλου καὶ βαθμοῦ.

3) Πάντες οἱ ἔφεδροι οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1877 - 78.

4) Οἱ ἄποροι γέροντες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5) Οἱ γονεῖς τῶν ἱππέων τοῦ στρατεύματος καὶ τῶν ναυτῶν καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των.

6) Οἱ δημοτικοὶ ἔνορκοι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν χωρίων.

Πολλάκις ἐπεζητήθη καὶ μόλις τῷ 1905 κατωρθώθη, ὅπως ὁ φόρος οὗτος μεταβληθῇ, οὕτως ὥστε νὰ βαρύνῃ ἐξ ἴσου ὅλους τοὺς φορολογουμένους, ἀναλόγως τῆς περιουσίας αὐτῶν· δι᾽ ὃ καὶ ἠλαττώθη εἰς 4 φρ. μόνον κατ᾽ ἔτος, πληρωτέα παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν οἰκογενειῶν, προσετέθη ὅμως εἰς τὸν καθωρισμένον αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν 4 φρ. κατ᾽ ἔτος ἀναλογικὸς φόρος ἐπὶ τῆς ἐπιτοπίου ἀξίας τῶν ἐνοικίων τῶν φορολογουμένων.

Ἐκεῖνοι, ὧν αἱ κατοικίαι ἀπέδιδον ἐνοίκια κάτω τῶν 350 φρ. (κατ᾽ ἔτος) εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς δήμους, ὀλιγώτερον τῶν 500 φρ. εἰς τοὺς ἀστικούς, εἰς δὲ τὸ Βουκουρέστιον κάτω τῶν 750 φρ. ἦσαν ἀπηλλαγμένοι τῆς ἀναλογικῆς ταύτης φορολογίας καὶ δὲν πληρώνουσιν, εἰμὴ τὰ 4 μόνον φράγκα. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην περιλαμβάνονται πάντες οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων καὶ οἱ πτωχοὶ τῶν πόλεων. Ὁ κάτωθι πίναξ καταδείκνυσι καλῶς τὴν ἀναλογίαν τοῦ εἰσπραττομένου φόρου.

Ἀπὸ 350 ἢ	750	μέχρι	1000	φρ.	2 %	ἐπὶ τῆς ἀξίας
»	1000	»	2000	»	2 ½ %	» » »
»	2000	»	3000	»	3 %	» » »
	Πέραν τῶν		3000	»	3 ½ %.	

Συμπέρασμα:

Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ὁ φόρος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ παρ᾽ ἡμῖν διὰ δύο λόγους α΄) ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως δὲν συμβιβάζεται μὲ φιλελεύθερον Λαόν, ὡς ὁ Ἑλληνικός, διότι ὁμοιάζων ἐν μέρει μὲ τὸν κεφαλικόν, τὸν ἐπὶ Τουρκίας ἰσχύοντα, θὰ ἦτο ἐπαχθὴς καὶ συνάμα ἀπεχθής.

Καὶ μόνη ἡ διάδοσις περὶ ἐφαρμογῆς προσωπικοῦ ἢ κεφαλικοῦ φόρου ἐν Ἑλλάδι, θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐπιφέρῃ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐξεγέρσεις. Διὰ τοῦτο δὲ νομίζομεν ὅτι οὐδέποτε παρ' ἡμῖν ἐφηρμόσθη ὁ νόμος τοῦ 1822 περὶ κεφαλικοῦ φόρου [1], β') καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ὁ φόρος οὗτος θὰ βαρύνῃ πολὺ τὰς πτωχοτέρας τάξεις. Ἄλλως τε ἀφοῦ καὶ ἐν Ῥουμανίᾳ συνεζητήθη πολλάκις ἡ ἐλάττωσις αὐτοῦ, ἐν Κράτει δῆλα δὴ ὅπου οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοί, εἶνε περισσότερον εὐκατάστατοι τῶν ἰδικῶν μας, δύναταί τις νὰ φαντασθῇ πόσον καταπληκτικὸς θὰ εἶνε παρ' ἡμῖν.

II. Ἔγγειος φόρος.

Ὁ φόρος οὗτος, ὅστις εἶνε ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων καὶ παραγωγικωτέρων ἐν Ῥουμανίᾳ, χρονολογεῖται μόνον ἀπὸ τοῦ 1859, καίτοι ὁ Ὀργανικὸς Κανονισμὸς ἀπὸ τοῦ 1832 ἐπεχείρησεν, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς νὰ τὸν ἐπιβάλῃ.

Κατ' ἀρχὰς ὁ ἔγγειος φόρος (impozitul funciar) καθωρίσθη γενικῶς εἰς 4 % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀκινήτων ἰδιοκτησιῶν τῶν τε ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν, ηὐξήθη ὅμως τῷ 1871 εἰς 6 % ἀνεξαιρέτως δι' ὅλας τὰς ἰδιοκτησίας. Τέλος δὲ ὁ νόμος τοῦ 1901, τροποποιήσας τὸν νόμον τοῦ 1885, ἐκανόνισεν ὁριστικῶς κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον τὴν ἔγγειον φορολογίαν, ἥτις ἰσχύει μέχρι σήμερον.

Α' 5 % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν ἐκτάσεως κατωτέρας τῶν 10 ἑκταρίων.

Β' 5 ½ % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν μεγαλυτέρων τῶν 10 ἑκταρίων καὶ ἐκμεταλλευομένην ὑπὸ τῶν ἰδίων ἰδιοκτητῶν.

Γ' 6 ½ % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐκμεμισθωμένων ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν.

Δ' 6 ½ % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν οἰκοδομῶν (ἐκτισμένων ἰδιοκτηκτησιῶν).

Ε' 13 % ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν, ὧν οἱ ἰδιοκτῆται μένουσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

---

[1] Κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀν. Ἀνδρεάδου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἰδιοκτησιῶν γίνεται ὡς ἑξῆς:

α΄) ***Ἐπὶ ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν ἐκμεμισθωμένων.*** Ὁ ἰδιοκτήτης ἅμα ὡς ἐκμισθώσῃ τὸ κτῆμά του καταθέτει τὸ πρωτότυπον τοῦ συμβολαίου εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, οἱ δὲ εἰσπράκτορες μεταβαίνοντες εἰς τὸ κτῆμά του ἐπιβάλλουσι τὸν φόρον ἀναλόγως τοῦ ἐνοικίου.

Ὁ μὴ ἔχων ἔγγραφα ἐκμισθωτὴς πληρώνει, ὡς πρόστιμον, τὸ τριπλάσιον τοῦ ἐπιβαλλομένου φόρου.

β΄) ***Ἐπὶ ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν ἐκμεταλλευομένων ὑπὸ τῶν ἰδίων ἰδιοκτητῶν.*** Ἐπὶ τούτων μεταβαίνουσι κατὰ πενταετίαν Ταμιακοὶ καλούμενοι Πράκτορες (agentzi fiscali) τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὰ φορολογηθησόμενα κτήματα καὶ λαμβάνοντες ὑπ᾽ ὄψιν τὰ εἰσοδήματα τῶν γειτονικῶν ἰδιοκτησιῶν καθορίζουσι τὴν τιμὴν τοῦ καταβληθησομένου φόρου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ΄) ***Τῶν οἰκοδομῶν τὸ εἰσόδημα*** προσδιορίζεται, ὅπως καὶ παρ᾽ ἡμῖν.

Ὁ ἔγγειος φόρος εἶναι εἷς τῶν φόρων, ὅστις ηὔξησε περισσότερον ὅλων τῶν ἄλλων, διότι ἐντὸς τῆς τελευταίας τεσσαρακονταετίας ηὐξήθη ἑπταπλασίως, ὡς δείκνυσιν ὁ κάτωθι πίναξ.

Εἰσπράξεις ἐκ τοῦ Ἐγγείου φόρου.

Ἔτη	*Φράγκα*	*Παρατηρήσεις*
1863	2,688,289	Ὁ φόρος ἦτο 4 %
1864	2,728,016	
1865	2,178,540	
1866	1,806,267	
1867	2,160,296	
1868	2,592,592	
1869	3,284,009	
1870	3,383,901	

Ἔτη	Φράγκα	Παρατηρήσεις
1871	4,397,425	Ὁ φόρος ἀνῆλθεν εἰς 6 %
1872	5,999,856	
1873	5,891,778	
1874	5,549,993	
1875	5,589,391	
1876	4,860,103	
1877	5,734,253	
1878	5,419,519	
1879	4,972,626	
1880 - 1881	6,317,550	
1881 - 1882	8,330,874	
1882 - 1883	9,230,349	
1883 - 1884	9,254,498	
1884 - 1885	9,417,306	
1885 - 1886	9,350,925	Ὁ φόρος μετεβλήθη τῷ 1885
1886 - 1887	10,700,720	
1887 - 1888	10,664,414	
1888 - 1889	10,781,270	
1889 - 1890	10,982,122	
1890 - 1891	11,227,042	
1891 - 1892	12,531,402	
1892 - 1893	12,793,139	
1893 - 1894	13,126,793	
1894 - 1895	13,126,244	
1895 - 1896	13,463,074	
1896 - 1897	15,593,096	
1897 - 1898	15,849,568	
1898 - 1899	15,942,374	
1899 - 1900	15,770,152	
1900 - 1901	15,876,381	
1901 - 1902	17,165,001	Ὁ φόρος ἀνῆλθεν εἰς 6 %
1902 - 1903	17,452,216	
1903 - 1904	17,484,639	
1906 - 1907	19,084,736	

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ ἔγγειος φόρος εἶναι ὁ μᾶλλον εὐνοηθεὶς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἣν ἔλαβεν ἡ Ῥουμανία κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Τὰ ἐκ τούτου ἔσοδα ηὐξήθησαν μεγάλως ἕνεκεν τῶν ἑξῆς τριῶν λόγων.

1) Ὡς ἐκ τῶν νόμων, περὶ ἰδιοκτησίας καὶ ἀπαλλοτριώ-

σεως τῶν κτημάτων τοῦ Κράτους εἰς τοὺς χωρικούς, οἵτινες ὑπέβαλλον εἰς τὴν φορολογίαν πλῆθος κτημάτων, ἅτινα ὡς ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους, ἀπηλλάττοντο πρότερον τῆς ἐγγείου φορολογίας.

2) Ἐκ τῆς μεγίστης αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἀστικῶν ἰδιοκτησιῶν, ὀφειλομένων εἰς τὴν κατασκευὴν μεγάλου δικτύου σιδηροδρόμων καὶ δημοσίων ὁδῶν (Chaussées), εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ (Creditul rural si urban)καὶ γενικῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας.

3) Ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐκτάσεως τῶν πρὸς καλλιέργειαν προωρισμένων γαιῶν, διότι καθ᾽ ἕκαστον ἔτος, ἐκχερσουμένων καὶ νέων γαιῶν, ἐφορολογήθησαν καὶ αὗται, ἐν ᾧ πρότερον οὐδένα φόρον ἐπλήρωνον, ὡς μηδὲν παράγουσαι.

Μολονότι αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἐγγείου φόρου βαίνουσιν αὐξανόμεναι, ἐν τούτοις δὲν εἰσφέρουσιν ὅ,τι ἔπρεπε καὶ δὲν εἶνε μυστικὸν ἐν Ῥουμανίᾳ, ὅτι, ἐξαιρουμένων τῶν χωρικῶν, οὐδεὶς φορολογεῖται ἀναλόγως τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ εἰσοδήματος.

Πλεῖστοι ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν παρετήρησαν ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι ἄλλως ὑπολογίζεται τὸ εἰσόδημα ἑνὸς ἑκταρίου γῆς τοῦ χωρικοῦ, καὶ ἄλλως ἑνὸς ἑκταρίου τῶν ἄλλων ἰδιοκτητῶν, καὶ ἑπομένως ἐὰν προσδιωρίζετο τὸ εἰσόδημα ὅλων τῶν ἰδιοκτητῶν κατὰ τὴν ἀληθῆ ἀξίαν, θὰ ηὐξάνοντο εἰσέτι μεγάλως αἱ εἰσπράξεις χωρὶς νὰ αὐξηθῇ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου. Αὐτὸς οὗτος ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κ. Στοῦρζα, ἔλεγε τὰ ἑξῆς ἐν τῇ γερουσίᾳ τὴν 4 Δεκεμβρίου 1900: «Ὁ ἔγγειος φόρος εἶναι δι᾽ ὅλους 5 °/₀ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ἑνὸς ἑκταρίου γῆς. Τὰ 5 ταῦτα ποσοστὰ πληρώνονται ὑπὸ τῶν χωρικῶν μέν, ἐπὶ εἰσοδήματος ὑπολογιζομένου εἰς 40 φρ. καθ᾽ ἑκτάριον, ἤτοι 2 φρ., ὑφ᾽ ἡμῶν δὲ τῶν μεγάλων ἰδιοκτητῶν ἐπὶ εἰσοδήμα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τος, ὑπολογιζομένου μόνον εἰς 10 ἢ τὸ πολὺ 20 φρ. καθ' ἐκτάριον, ἤτοι 50 λεπτὰ — 1 φρ.».

Ταῦτα συμβαίνουσιν, ἐπειδὴ ἐν Ῥουμανίᾳ δὲν ὑπάρχει εἰσέτι κτηματολόγιον (ὅπερ ἀπὸ 15ετίας ἤρχισε συντασσόμενον) καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ γνωρίζῃ τις ὡρισμένως τὸ ποσὸν τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας τῶν διαφόρων κτηματιῶν· ἕνεκα τούτου δὲ καὶ διάφορα πρόσωπα [1] γράψαντα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, δὲν συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐκτάσεως τῶν διαφόρων μεγάλων καὶ μικρῶν ἰδιοκτησιῶν. Τὸ εἰσόδημα ὁλοκλήρου τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας τῆς Ῥουμανίας ἀνῆλθε κατὰ τὸν πίνακα τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1904, εἰς 222.152.626.59 φράγκα, ἀναλυόμενα εἰς τὰ ἑξῆς κονδύλια.

Α΄.	Ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία (φορολογουμένη πρὸς 5 %) (μέχρι 10 ἐκταρίων) μὲ εἰσόδημα	Φρ.	107.114.772.88
Β΄.	Ἰδιοκτησία ἐκμεταλλευομένη ὑπὸ τῶν ἰδίων ἰδιοκτητῶν (ἄνω τῶν 10 ἐκταρίων) (φορολογία πρὸς 5 ½ %)	»	50.800.183.84
Γ΄.	Ἰδιοκτησία ἐκμεμισθωμένη (φορολογία πρὸς 6 ½ %)	»	59.179.582.79
Δ΄.	Ἰδιοκτησία τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μενόντων (φορολογία 13 %)	»	5.058.087.08
		Φρ.	222.152.626.59

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν αἱ ἰδιοκτησίαι τῶν χωρικῶν ἔχουσιν εἰσόδημα . . . . Φρ. 107.114.772.88

Ἐνῷ ἡ μεγάλη καὶ μεσαία ἰδιοκτησία ἔχει εἰσόδημα . . . . » 115.037.853.71

Παραβάλλοντες τοὺς ἀριθμοὺς τούτους μὲ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου συγγραφέως κ. Petrarou [2] εὑρίσκομεν ὅτι αἱ ἰδιοκτησίαι τῶν χωρικῶν ἔχουσιν ἔκτασιν 3.149.097

[1] κ. κ. Nenitzescou, J. Braescou μηχανικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, C. G. Petrarou.

[2] C. G. Petrarou: Studiul Impozitelor Române.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἑκταρίων μὲ εἰσόδημα 107.114.772.88 φρ. ὥστε οἱ χωρικοὶ ὑποβάλλονται εἰς φορολογίαν ἐπὶ εἰσοδήματος 34 φρ. ἐπὶ ἑνὸς ἑκταρίου, ἐνῷ αἱ ἰδιοκτησίαι τῶν μεγάλων εἰσοδηματιῶν ἔχουσιν ἔκτασιν 7.986.647 ἑκταρίων, μὲ εἰσόδημα 115.037.853.71 φρ. Ες τὰς ἐκτάσεις ὅμως τῶν μεγάλων ἰδιοκτησιῶν περιλαμβάνονται καὶ τὰ δάση, ἅτινα φορολογοῦνται μόλις ἀρχίσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις.

Προσέτι ἀπὸ τὰς ἐκτάσεις τῆς μεγάλης καὶ μεσαίας ἰδιοκτησίας [1], ἥτις κατέχει 7.986.647 ἑκτάρια πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν:

α')	Τὰ κτήματα τοῦ Κράτους, (ἅτινα ἀπαλλάττονται τοῦ ἐγγείου φόρου)	ἑκτάρια	239.024
β')	Τὰ δάση τοῦ Κράτους	»	1.085.033
γ')	Κτήματα καὶ δάση ἰδιοκτησίαι τοῦ Στέμματος, ἀγροτικῶν ἐκκλησιῶν, (ἅτινα ἀπαλλάττονται)	»	104.424
δ')	Κτήματα δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας εἰς διαφόρους ἀρχὰς . . .	»	3.825
	Ἤτοι πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἐν ὅλῳ	ἑκτάρια	1.432.306

Ἀφαιροῦντες τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπὸ τὸ τῶν 7.986.647 ἑκταρίων βλέπομεν ὅτι ἡ μεγάλη καὶ μέση ἰδιοκτησία εἶνε 6.554.341 ἑκτάρια καὶ πληρώνει ἔγγειον φόρον ἐπὶ εἰσοδήματος 17,55 καθ' ἑκτάριον.

Ἡ ἐν ὅλῳ ἔκτασις τῆς Ῥουμανίας ἀνέρχεται εἰς 13,135,744 ἑκτάρια, ὥστε ἡ χώρα αὕτη ἔχει δύο ἑκατομμύρια ἑκτάρια περίπου ἀκαλλιέργητον ἔκτασιν, ἥτις δὲν πληρώνει φόρον.

Ὁ φόρος οὗτος ἔχει ἓν μόνον μειονέκτημα, πλεῖστα δὲ πλεονεκτήματα, περὶ ὧν ἀμέσως κατωτέρω θὰ ὁμιλήσωμεν, καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ἠδύνατο καὶ παρ' ἡμῖν νὰ ἐφαρμο-

[1] Dr G. D. Greanga: Proprietatea Rurala si Chestiunea Târâneasca.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σθῇ, ἀπαλλαττομένων τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν ἀπὸ διαφόρους φόρους παλαιᾶς μορφῆς, τὴν γνώμην δὲ ταύτην δὲν ἀποκρούει κατ᾿ ἀρχὴν καὶ ὁ διαπρεπὴς ἡμῶν Καθηγητὴς κύριος Ἀνδρ. Μ. Ἀνδρεάδης.

Μειονεκτήματα: Τὸ σπουδαιότερον μειονέκτημα πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἶνε ἡ ἔλλειψις κτηματολογίου· ἄνευ τούτου εἶνε ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ ἡ ὡρισμένη ἔκτασις τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ὡς ἐκ τούτου δυνατὸν νὰ διαπράττωνται πλεῖστα ἀδικήματα, ἰδίως παρ᾿ ἡμῖν.

Ἐν Ῥουμανίᾳ πάντες οἱ ἰδιοκτῆται ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι τὰ σχεδιαγράμματα τῶν κτημάτων των, ἅτινα πρέπει νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς φορολογίας ἐπιτροπήν, ὡς καὶ τὰ ἐκμισθωτήρια (ἐὰν τὰ κτήματα εἶνε ἐκμισθωμένα). Ἐὰν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς (agetzi fiscali) γίνῃ ἀδικία τις π. χ. ἐπιβληθῇ φόρος ἐπὶ εἰσοδήματος μεγαλυτέρου ἐκείνου, ὅ ἔχει τὸ κτῆμα, ὁ ἰδιοκτήτης ἔχει δικαίωμα ἀνακοπῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Καταχρήσεις ἀρκεταὶ γίγνονται, καίτοι τὸ Κράτος δίδει εἰς τὸν καταγγείλαντα τοιαύτην κατάχρησιν, ἂν ἡ καταγγελία ἀποδειχθῇ βάσιμος 20 % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὡς πρόστιμον παρὰ τοῦ καταγγελθέντος ἰδιοκτήτου, ὅστις τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον τριπλασίας πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου.

Πλεονεκτήματα. Πρῶτον πλεονέκτημα εἶνε ὅτι (ἀφοῦ δι᾿ ἓν Κράτος ἡ ἔγγειος παραγωγὴ εἶνε ἀνεξάντλητος πηγὴ πλούτου καὶ ἕνεκα τούτου καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ταύτης ἐπιβαλλόμενος φόρος εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον προσοδοφόρων), δὲν ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εἴσπραξιν αὐτοῦ σχετικῶς πολλοὶ ὑπάλληλοι, οὔτε μεγάλα ἔξοδα.

Δεύτερον. Δὲν εἶνε ὀρθὸν τὸ λεγόμενον ὅτι ὁ φόρος οὗτος βαρύνει μᾶλλον τοὺς χωρικοὺς ἢ τοὺς μεγάλους ἰδιοκτήτας. Εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι τὸ ἐναντίον συμβαίνει. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν πρώτην γνώμην λέγουσιν ὅτι ἐὰν μὲν εἶνε

ἐσοδεία καλή, ἔχει χρήματα ὁ χωρικός, ἵνα πληρώσῃ τὸν φόρον, ἐνῷ, ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ, δὲν ἔχει. Εἴμεθα ὅμως τῆς γνώμης ὅτι ὁ φόρος οὗτος βαρύνει μᾶλλον τοὺς μεγάλους ἰδιοκτήτας, διότι ὁ χωρικὸς α΄) δὲν ἔχει μεγάλας δαπάνας π. χ. ἡμερομίσθιον κλπ. β΄) ἐργάζεται ὁ ἴδιος μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκογενείας του (γυνή, υἱοὶ καὶ θυγατέρες) καὶ ἔρχεται ἔτος, καθ' ὃ κερδίζει ποσὰ μέγιστα, δυνάμενα νὰ τῷ ἐπαρκέσωσι διὰ δύο ἢ τρία ἔτη. Ἐὰν ὅμως ἐπέλθωσι δύο ἕως τρία κατὰ σειρὰν ἔτη ἄνευ ἐσοδείας (ὅπερ σπανιώτατον), ἡ Ῥουμανικὴ Κυβέρνησις πιστώνει τοὺς χωρικοὺς μὲ τόκον 6 $^0/_0$ (οὐδέποτε ὅμως μέχρι σήμερον ἔχει δωρήσει τὸν φόρον τοῦτον). Ἐνῷ ὁ μέγας ἰδιοκτήτης, ὅστις ἐν τῇ ἐργασίᾳ ῥιψοκινδυνεύει τὸ ἥμισυ ἢ καὶ πολλάκις ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιόν του, οὐδέποτε πιστώνεται ὑπὸ τῆς Ῥουμανικῆς Κυβερνήσεως (ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τὰ ποσὰ εἶνε μεγάλα, καὶ προβαίνει εἰς πλειστηριασμὸν τοῦ κτήματός του).

Εὐτυχῶς ἔχει ἱδρυθῇ ἡ ἀγροτικὴ Τράπεζα (Banca agricola), ἥτις προορισμὸν ἔχει τὴν οἰκονομικὴν ἀρωγὴν τῶν μεγάλων ἰδιοκτητῶν, δίδουσα εἰς αὐτοὺς ὡς δάνειον διαρκείας 20 - 30 ἐτῶν ποσὰ μέχρι τοῦ ***ἡμίσεος*** τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων των, εἰς ἃ ἐγγράφει ὑποθήκην μὲ τοκοχρεωλύσιον 5 $^0/_0$.

Τρίτον πλεονέκτημα εἶνε ὅτι ἐξαναγκάζει τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντας πλουσίους ἢ νὰ πληρώνωσι 13 $^0/_0$ ἢ νὰ μένωσιν εἰς τὴν πατρίδα των 6 μῆνας τοὐλάχιστον διαρκῶς, ὁπότε καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶνε συμφέρον διὰ τὸ Κράτος, διότι πλεῖστα ὅσα θὰ ἐξοδεύῃ κατὰ τὴν διαμονήν του ἐν τῇ χώρῃ ὁ μέγας ἰδιοκτήτης.

Παρ' ἡμῖν ἀντὶ ἑνὸς ὡρισμένου ἐγγείου φόρου ὑπάρχουσι πλεῖστα εἴδη ἐγγείων φόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ὁ φόρος τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν, (ὅστις ἐφηρμόσθη τῷ 1880 καταργήσας τὴν δεκάτην). Σχετικός τις φόρος ὑπῆρξε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ ἐν Ῥουμανίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Πριγκιπάτων. Ὁ φόρος οὗτος καίτοι παρουσιάζων ἀφ᾿ ἑνὸς μεγάλας δυσχερείας κατὰ τὴν ταξινόμησιν τῶν ζῴων, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ μὴ ἔχων ὡρισμένην βάσιν ἐπιβολῆς αὐτοῦ, ἐφηρμόσθη ἐν τούτοις ἐπ᾿ ἀρκετὸν χρόνον καὶ μόνον, ὅτε αἱ χῶραι διῆλθον ἀπὸ τοῦ ποιμενικοῦ εἰς τὸ ἀγροτικὸν σύστημα, τότε ἤλλαξε καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ.

Κατ᾿ ἀρχὰς ἡ μορφὴ ἡ μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὰ τότε ἔθιμα ἦτο ἡ εἰς εἶδος φορολογία (δεκάτη εἰς εἶδος). Βραδύτερον ὅμως ἕνεκα τῶν δυσκολιῶν, αἵτινες παρουσιάζοντο κατὰ τὴν εἰς εἶδος εἴσπραξιν, μετεβλήθη αὕτη εἰς δεκάτην εἰς χρῆμα. Ἡ ἀρχικὴ αὕτη εἴσπραξις εἰς εἶδος εἶχε τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἦτο ἀναλογικὴ μὲ τὴν παραγωγὴν ἑκάστου, διότι, ὅτε ἡ παραγωγὴ ἦτο μεγάλη, ἦτο καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους λαμβανομένη δεκάτη μεγάλη, ἐνῷ, ἐὰν ἡ παραγωγὴ ἦτο μικρά, καὶ ἡ δεκάτη ἦτο ὀλίγη.

Τὸ σύστημα τοῦτο ὑφίσταται ἔτι ἐν Dobroudja κληρονομηθὲν παρὰ τῶν Τούρκων καὶ ἐπ᾿ αὐτοῦ βασίζονται καὶ ἐν μεγάλῳ μέρει καὶ σήμερον ἀκόμη αἱ σχέσεις τῶν ἰδιοκτητῶν πρὸς τοὺς χωρικοὺς κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

III. Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος.

Ὁ φόρος οὗτος χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ Ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ, ἀληθεῖς ὅμως βάσεις αὐτοῦ ἔθεσεν ὁ ὀργανικὸς νόμος τοῦ 1863, συμπληρωθεὶς μὲ ἀναλογικὸν τέλος διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1877. Τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος (patente) πληρώνουσι μόνον οἱ ἔμποροι, οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ἐξασκοῦντες ἐλεύθερον ἐπάγγελμα.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν Ῥουμανίᾳ ἦτο δυσκολώτατον, ὅπως καὶ παρ᾿ ἡμῖν, νὰ εὑρεθῇ τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα ἑκάστου ἐμπόρου ἢ βιομηχάνου, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ

καθορισθῇ ἀκριβῶς ὁ φόρος, ὅστις ἔδει νὰ πληρωθῇ, ἠσπάσθη καὶ ἡ Ῥουμανία τὸ σύστημα τῶν τεκμηρίων. Ἀλλ᾽ ὁ Ἑλληνικὸς νόμος[1] διὰ νὰ εὕρῃ τὸ κέρδος ἑκάστου ἐπιτηδευματίου διαιρεῖ τοὺς φορολογουμένους εἰς **τρεῖς** τάξεις· καὶ εἰς μὲν τὴν ***πρώτην*** περιλαμβάνει τὰ ἐπιτηδεύματα, ὧν τὸ κύριον στοιχεῖον τοῦ κέρδους ἀποτελεῖ ἡ προσωπικὴ ἐργασία (94 ἐν ὅλῳ) εἰς τὴν ***δευτέραν*** ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ προσωπικὴ ἐργασία συνδυάζεται μὲ τὸ κεφάλαιον καὶ εἰς ***τὴν τρίτην*** ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα πρωτεῦον στοιχεῖον εἶνε τὸ κεφάλαιον. Διὰ νὰ φορολογίσῃ λοιπὸν τὸ Κράτος τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς πρώτης κατηγορίας συνδυάζει τὸ τεκμήριον τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὸ τοῦ πληθυσμοῦ. Διὰ τὴν δευτέραν τάξιν συνδυάζει τὰ δύο ταῦτα τεκμήρια μὲ τὸ κεφάλαιον. Διὰ δὲ τὴν τρίτην λαμβάνεται ὑπ᾽ ὄψιν καὶ τὸ κεφάλαιον.

Ὁ Ῥουμανικὸς νόμος δὲν διαιρεῖ τοὺς φορολογουμένους εἰς τάξεις, ἀλλὰ τὸν φόρον, κάμνει δὲ καὶ εἰς τὸν φόρον τοῦτον, ὅ,τι καὶ εἰς τὸν προσωπικόν, ἤτοι τὸν διαιρεῖ εἰς δύο μέρη. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος εἶνε ὡρισμένον, τὸ δὲ δεύτερον εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνοικίου. Τοῦ μὲν πρώτου μέρους εὑρίσκεται τὸ ποσοστὸν διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ***δύο*** τεκμηρίων, τοῦ ***ἐπαγγέλματος*** καὶ τοῦ ***πληθυσμοῦ.*** Τὸ δὲ δεύτερον μέρος, ὡς προείπομεν, εἶνε ἀνάλογον ***τῆς ἀξίας τῶν ἐνοικίων·*** ὑποδιαιρεῖται δὲ τὸ πρῶτον μέρος εἰς ὀκτὼ κλάσεις ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἑκάστη δὲ τῶν κλάσεων τούτων διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ κατηγορίας ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, ἐπὶ ἑκάστης τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ὁ φόρος, ὡς βλέπομεν εἰς τὸν ὄπισθεν πίνακα.

[1] Α. Μ. Ἀνδρεάδης. Παραδόσεις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κλάσεις	Τοποθεσίαι					
	Ἄνω τῶν 100000 κατοίκων	Μεταξὺ 100000-50000 κατοίκων	Μεταξὺ 50000-25000 κατοίκων	Μεταξὺ 25000-15000 κατοίκων	Μεταξὺ 15000-3000 κατοίκων	Κάτω τῶν 3000 κατοίκων
	Φράγκα	*Φράγκα*	*Φράγκα*	*Φράγκα*	*Φράγκα*	*Φράγκα*
I	300	200	150	100	60	40
II	160	120	80	60	30	20
III	80	60	50	40	20	10
IV	40	30	25	18	12	9
V	25	20	16	14	10	4
VI	18	14	10	8	6	2
VII	9	8	6	5	4	—
VIII	6	4	3	2	—	—

Εἰς τὸν ἄνω πίνακα βλέπομεν τὸ ὡρισμένον μέρος τοῦ φόρου τοῦ ἐπιτηδεύματος εἰς τὰς διαφόρους πόλεις ἀναλόγως εἰς διαφόρους κατηγορίας τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὸ ἀναλογικὸν τέλος, τὸ ὁποῖον προσετέθη εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος τῷ 1877 δύναται εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ὅπως π. χ. εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα, τὰς ἀποθήκας τῶν ἀλεύρων κλπ. νὰ ἀνέλθῃ μέχρι τῶν 10 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐνοικίων, εἰς ἄλλας ὅμως ἐπιχειρήσεις, ὅπως τὰ καταστήματα καὶ τὰ ἐργαστήρια, οὗτος ἀνέρχεται εἰς 5 % κατέρχεται δὲ εἰς 2 % διὰ τὰ ἐργοστάσια καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα.

Τὸ εἰσόδημα τοῦ φόρου τούτου ἀνῆλθε κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν ἀπὸ 1.000.000 εἰς 5.517.447 (1906 - 1907).

Παρ' ἡμῖν καθωρίσθη τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων, δηλαδὴ ὁ φόρος βεβαιοῦται διὰ δηλώσεως αὐτοῦ τοῦ ἐπιτηδευματίου, καταβάλλοντος σὺν τῇ δηλώσει καὶ τὸ $^1/_4$ τοῦ φόρου καὶ τοῦτο, ὅπως προλαμβάνωνται τὰ σκάνδαλα. Καὶ ἐν Ῥουμανίᾳ ἰσχύει τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων χωρὶς ὅμως ὁ ἐπιτηδευματίας νὰ καταβάλλῃ τὸ $^1/_4$ ὡς παρ' ἡμῖν.

Συμπέρασμα. Νομίζομεν ὅτι τὸ Ῥωμουνικὸν σύστημα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καίτοι δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ ἡμετέρου, εἶνε κατά τι ἁπλούστερον καὶ δικαιότερον, ἐπειδὴ διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν τριῶν τεκμηρίων ἀφ᾽ ἑνός, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διὰ τοῦ καθωρισμένου καὶ ἀμεταβλήτου ἑνὸς μέρους τοῦ φόρου, ἔχομεν δικαιοτέραν διανομὴν ἢ παρ᾽ ἡμῖν.

IV. Φόρος ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν (Licentze).

Ὁ φόρος οὗτος εἰσαχθεὶς διὰ τοῦ νόμου τῆς 1ης Ἀπριλίου 1873, ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 30ῆς Μαρτίου 1886 καὶ τέλος διὰ τοῦ νόμου τῆς 28ης Ἀπριλίου 1904. Ἦτο εἷς τῶν φόρων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστήριξε μεγάλας ἐλπίδας ἡ Κυβέρνησις, ἠπατήθη ὅμως εἰς τὰς προσδοκίας της, διότι ἐνῷ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ εἰσπράξῃ περίπου 8.000.000 δραχμῶν, εἰσέπραξε τῷ 1873 μόλις 3.289.328 φρ. κατὰ τῷ 1874 δὲ 7.247.188 φρ. ἔκτοτε δέ, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὸν κάτωθι πίνακα, ἤρχισε κατερχόμενος τόσον ὥστε τῷ 1906-1907 εἰσέφερε φρ. 3.774.965.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰσπράξεις ἐκ τῶν ἀδειῶν (Licentze).

Ἔτη	*Φράγκα*	*Παρατηρήσεις*
1873	3,289.328	
1874	7,247.188	
1875	6,896.342	
1876	5,818.799	
1877	3,615.697	
1878	3,995.958	
1879	4,435.504	
1880 - 1881	4,359.095	
1881 - 1882	4,243.329	
1882 - 1883	4,059.707	
1883 - 1884	3,976.603	
1884 - 1885	3,918.632	
1885 - 1886	3,836.818	
1886 - 1887	4,738.854	Μεταβληθεὶς τῷ 1886.
1887 - 1888	4,464.098	
1888 - 1889	4,577 467	

Ἔτη	Φράγκα	Παρατηρήσεις
1889 - 1890	4,708.065	
1890 - 1891	4,873.358	
1891 - 1892	5,086.000	
1892 - 1893	5,293.330	
1893 - 1894	5,449.959	
1894 - 1895	5,222.646	
1895 - 1896	5,199.548	
1896 - 1897	5,577.998	
1897 - 1898	5,318.589	
1898 - 1899	5,133.711	
1899 - 1900	4,881.115	
1900 - 1901	4,450.594	
1901 - 1902	4,575.932	
1902 - 1903	4,231.697	
1903 - 1904	4,142.418	
1906 - 1907	3,774.965	

Ὅπως ὁ φόρος τῶν ἐπιτηδευμάτων, οὕτω καὶ ὁ φόρος οὗτος συνίσταται ἐξ ὡρισμένου μέρους, τοῦ ὁποίου τὸ ποσοστὸν προσδιορίζεται ἐν συνδυασμῷ τῶν τριῶν τεκμηρίων, ἤτοι τοῦ μεγέθους τῶν ἀποθηκῶν, τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ δεύτερον ἐξ ἀναλογικοῦ μέρους ἴσον πρὸς 10 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐνοικίων. Ἡ ὡς ἄνω ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων προέρχεται ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀδειῶν, προελθούσης μετὰ τὴν αὔξησιν τῶν τελῶν ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ τῆς μετρίας μέχρι τοῦ 1909 ἐσοδείας τῶν οἴνων καὶ τῆς tzuica.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

V. Φόρος ἐπὶ τῶν δαμασκηνεῶν.

Καίτοι ὁ φόρος οὗτος δὲν εἰσφέρει μέγα ποσόν, οὐχ ἧττον ἐπειδὴ ἡ καλλιέργεια τῶν δαμασκηνεῶν ἔχει λάβει ὁπωσδήποτε ἀρκετὴν ἔκτασιν, θὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1881 τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἰδιοκτησίας ὑπάγεται εἰς ἰδιαιτέραν φορολογίαν, καθ᾽ ἣν διαιροῦνται αἱ φορολογούμεναι ἰδιοκτησίαι εἰς δύο τάξεις· καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ὑπάγονται αἱ δαμασκηνέαι, αἱ εὑρισκόμε-

ναι εἰς πεδιάδας, αἵτινες πληρώνουν 20 φράγκα καθ᾽ ἑκτάριον, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὑπάγονται αἱ φυτεῖαι, αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὰς κλιτύας τῶν ὀρέων, πληρώνουσι δὲ αὗται μόνον 15 φρ. καθ᾽ ἑκτάριον. Ἡ ἔκτασις δέ, ἐν ᾗ ἐγκλείονται 600 δένδρα δαμασκηνεῶν, λογίζεται ὡς ἓν ἑκτάριον.

Διὰ τοῦ φόρου τούτου τὸ Κράτος ἤθελεν ἐμμέσως νὰ φορολογήσῃ τὸ οἰνόπνευμα, διότι αἱ φυτεῖαι αὗται εἶνε προωρισμέναι πρὸς παραγωγὴν εἴδους οἰνοπνεύματος ἐκ τῶν δαμασκηνεῶν, καλουμένου tzuica, ὁμοίου μὲ τὴν slibovitza τῶν Σέρβων, ἥτις ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὸ βαρὺ τέλος τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Ἕνεκα ὅμως τῶν μεγάλων δυσκολιῶν, ἅς φέρει ἡ διατίμησις κατὰ βαθμοὺς τοῦ οἰνοπνεύματος τῶν δαμασκηνεῶν, κατὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων, ἀντικατέστη ἡ κατὰ βαθμὸν διατίμησις δι᾽ ὡρισμένης τοιαύτης ἐπὶ ἑκάστου ἑκταρίου φυτευομένης ἐκτάσεως.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

VI. Τέλος 5 $^0/_0$ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων.

Τὸ τέλος 5 $^0/_0$ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐφαρμοσθὲν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1877-1878 καὶ καταργηθὲν τῷ 1891, ἐπανῆλθεν ἐν ἰσχύϊ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1900 ἕνεκα τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1899 καὶ ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον μέχρι σήμερον. Εἰσπράττεται τακτικὰ τόσον ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν Δημοσίων ὑπαλήλων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν τοιούτων καὶ ἐπὶ τῶν συντάξεων αὐτῶν, ὅταν ὅμως οἱ μισθοὶ αὐτῶν ὑπερβαίνουν τὰ 120 φρ. μηνιαίως (διότι ἐν Ῥουμανίᾳ τὸ ποσὸν τοῦτο θεωρεῖται existens minimum). Ὁ φόρος οὗτος εἰσέφερε τῷ 1903-1904 ποσὸν 4,323.093 φράγκων (κατὰ δὲ τὸ 1906-7, 5,065.948 φρ.).

Ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσέφερον 88,95 $^0/_0$ οἱ δημόσιοι

ὑπάλληλοι καὶ οἱ συνταξιοῦχοι, 11,05 °/₀ δὲ οἱ ἰδιωτικοί.

Συμπέρασμα. Ὁ φόρος οὗτος ἀπαιτεῖ τὰ ὀλιγώτερα ἔξοδα εἰσπράξεως καὶ ἔχει τὰ ὀλιγώτερα καθυστερούμενα. Οὕτως ἀφαιρεῖ μὲ μαθηματικὸν τρόπον 5 °/₀ ἐκ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῶν ὑπαλλήλων καὶ συνταξιούχων, τὸ ὁποῖον λαμβάνουσιν οὗτοι ἐκ μισθῶν ἢ συντάξεων, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ὅμως ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ συνταξιοῦχος παύσῃ νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν ἢ τὴν σύνταξίν του, τὴν αὐτὴν στιγμὴν παύει αὐτομάτως καὶ ἡ εἴσπραξις τοῦ φόρου. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ φόρος 5 °/₀ ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων εἶνε ὁ ἰδανικὸς φόρος ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, ἐνέχει ὅμως τὸ ἄτοπον νὰ στρέφηται καθ᾽ ὡρισμένας κατηγορίας κινητῶν εἰσοδημάτων, ἐνῷ ἄλλα κινητὰ εἰσοδήματα, ὡς τὰ προερχόμενα ἐξ ὑποθηκῶν, πιστώσεων (rentes), ἦσαν ἀπηλλαγμένα οἱασδήποτε φορολογίας μέχρι τοῦ 1905.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

VII. Φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν κινητῶν κεφαλαίων.

Εἶνε ἐκ τῶν νεωτέρων φόρων ἐφαρμοσθεὶς τὸ πρῶτον τῷ 1907. Ἐξ ὅλων τῶν φορολογηθέντων εἰσοδημάτων τοῦτο μόνον δὲν εἶχε φορολογηθῇ. Νῦν ἐπὶ τοῦ κινητοῦ κεφαλαίου ἐπιβάλλεται φόρος 5 °/₀ εἰσπραττόμενος εὐκολώτατα, καθ᾽ ἣν ἐποχὴν γίνεται ἡ πληρωμὴ τῶν τοκομεριδίων, ἂν πρόκειται περὶ χρεωγράφων, ἐχόντων εἰσόδημα συμφώνως μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἰσολογισμῶν τῶν εταιρειῶν, ἐὰν πρόκειται περὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἑταιρειῶν διανεμομένων μερισμάτων. Τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους ὅμως ἐκδοθέντα χρεώγραφα ἀπαλλάττονται τοῦ φόρου τούτου.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐφαρμογῆς του ἐπέφερεν ὁ φόρος οὗτος 918.576 φρ.

Συμπέρασμα. Νομίζομεν ὅτι ἡ Ῥουμανία προέβη εἰς τὴν

φορολογίαν ταύτην, ἐπειδὴ προβλέπει ἐκ τῆς εὐημερίας τοῦ τόπου, μεγάλην αὔξησιν τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ ἑπομένως αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματος· τοῦ φόρου τούτου. Ἐν Ῥουμανίᾳ δὲν φορολογοῦνται μόνον αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑποθῆκαι, δάνεια κλπ.

Ἁπτὰ παραδείγματα ἔχομεν τὴν Ἰταλίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατὰ τῷ 1890 ἦσαν 657 ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι, ἀντιπροσωπεύουσαι 1,700.000.000, τῷ 1900 δὲ ηὐξήθησαν εἰς 1215 ἀνωνύμους ἑταιρείας ἀντιπροσωπευούσας 3,366.000.000 φρ.

Ἐπίσης ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα πάντα σχεδὸν τὰ καταστήματα εἶνε Limited ἀπὸ 1825 ἀνωνύμους ἑταιρείας, ἀντιπροσωπευούσας 25,000.000 £, τῷ 1906 ηὐξήθησαν εἰς 5060 ἀνωνύμους ἑταιρείας, ἀντιπροσωπευούσας κεφάλαιον 15,000.000.000 £.

Ἡ αὐτὴ περίπου καταπληκτικὴ αὔξησις τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν παρατηρεῖται καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Ἐκ τῶν κατωτέρω βλέπομεν ὅτι εἰς τὰ μεγάλα Κράτη ὁ κινητὸς πλοῦτος μέλλει νὰ ὑπερακοντίσῃ τὸν ἀκίνητον. Εἴς τινα μικρὰ ὅμως Κράτη δὲν παρατηρεῖται τόσον τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἐπειδὴ δὲν ἀνεπτύχθησαν εἰσέτι ἀρκούντως. Ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν βλέπομεν ὅτι καὶ εἰς ταῦτα ὁ κινητὸς πλοῦτος ἀναπτύσσεται ταχύτερον τοῦ ἀκινήτου. Σχετικῶς μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἴδωμεν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κινητοῦ αὐτῆς πλούτου, δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ᾽ ὄψιν μόνον τὰς ἀνωνύμους ἑταιρείας, πρὸς ἃς ὁ Ἕλλην δὲν τρέφει μεγάλην ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ καὶ τὰ δάνεια, τὴν ναυτιλίαν, τὰ ξένα χρεώγραφα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα χρήματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν Ῥουμανίᾳ, ὅπου ἡ καλὴ πίστις ἔχει ἀναπτυχθῇ πολύ, αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι ὁσημέραι αὐξάνονται, ἐνῷ παρ᾽ ἡμῖν κατὰ τὴν ὀρθοτάτην γνώμην τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀνδρ-Ἀνδρεάδου ὁ Ἕλλην δὲν ἔχει τὸ πνεῦμα τοῦ συνεταιρισμοῦ φοβούμενος συνεταιρισμοὺς ἕνεκα καταχρήσεων, γενο-

μένων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὑπό τινων διαχειριστῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν.

VIII. Πρόσθετα δέκατα ἐπὶ τῶν ἀμέσων φόρων. Πρόσθετος φόρος.

Τὰ πρόσθετα δέκατα ἦσαν ἡ σανὶς τῆς σωτηρίας τοῦ ἰσοζυγίου τῶν Προϋπολογισμῶν. Ἐπὶ τῶν τεσσάρων φόρων, ἤτοι τοῦ προσωπικοῦ, τοῦ ἐγγείου, τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἀδειῶν, τὸ Κράτος λαμβάνει $^2/_{10}$ διὰ δὲ τὰ ἀποθεματικὰ ταμεῖα τῶν Δήμων εἰσπράττεται ἐπίσης $1\ ^1/_2$ δέκατον.

Ἐκτὸς τούτων καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων φόρων αἱ ἐπαρχίαι καὶ οἱ δῆμοι εἰσπράττουν καὶ ἄλλα δέκατα. Οὐδέποτε ὁ ἀριθμὸς τῶν δεκάτων αὐτῶν καθωρίζετο ἐκ τῶν προτέρων. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ τὰ δέκατα ταῦτα συνελέγοντο δι᾽ ἐπιδόσεων. Ἕκαστον χωρίον ὑπεχρεοῦτο νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα καθωρισμένον ἐκ τῶν προτέρων ποσόν, ὅπερ προήρχετο ἐξ ἐπιδόσεων ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Ἕτερον πρόσθετον δέκατον ἐπιβληθὲν εἰς τὸν προσωπικὸν καὶ τὸν τοῦ ἐπιτηδεύματος φόρον ἀνεφάνη τῷ 1834, ὅπερ εἰσεπράττετο μόνον παρὰ τῶν ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων τῶν πόλεων, προσδιορισθὲν διὰ τὴν διατήρησιν καὶ καλλωπισμὸν τῶν πόλεων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὀργανικοῦ Κανονισμοῦ ἐγένοντο ἀρκεταὶ καταχρήσεις εἰς τὰ πρόσθετα ταῦτα δέκατα, ἅτινα ἀνήρχοντο ἐνίοτε εἰς 50 % τοῦ προσωπικοῦ καὶ τοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος φόρου.

Νομίζομεν ὅτι ὁ φόρος οὗτος δὲν εἶνε κατάλληλος δι᾽ ἡμᾶς, ἐπειδὴ θὰ συνέβαινε καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὅ,τι συνέβη καὶ ἐν Σερβίᾳ, ἤτοι καταχρήσεις τοῦ δικαιώματος τούτου ἐκ μέρους τῶν Κυβερνητῶν. Ἐν Σερβίᾳ[1] ὑφίσταται καὶ νῦν πρόσθε-

[1] Dr Zoran. St. Markowitsch: Das Ertragssteuersystem in Serbien, Pag. 50. Θεοδ. Κριεζῆ: Περὶ Ἀμέσων Φόρων ἐν Σερβίᾳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τος φορολογία βαρεῖα, ἥτις εἶνε ἀληθὴς ἀθεράπευτος πληγὴ διὰ τὸν Λαόν, διότι ἐκτὸς τῶν 75 παραδ. ἅτινα πληρώνουν οἱ Σέρβοι ἐπὶ ἑκάστου φράγκου (ἀμέσου φόρου, ἤτοι 75%), πληρώνουν καὶ διὰ τρία εἴδη ἐσωτερικῶν δαπανῶν, συντηρήσεως γεφυρῶν κλπ. πρόσθετον φόρον, μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 18% ἐτησίως καὶ οὕτω συνέβη, ὅπως ἡ πρόσθετος αὕτη φορολογία ἀνέλθῃ εἰς 10% τῶν ἀμέσων φόρων. Ἐν Σερβίᾳ ἡ πρόσθετος αὕτη φορολογία ἀνῆλθε τῷ 1894 εἰς 7.919.610.83 φρ. τῷ δὲ 1900 ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον, ἤτοι 12.416.286.54 φρ. κατέπεσεν ὅμως πάλιν τῷ 1901 εἰς 10.486.186.63 φρ.

ΓΕΝΙΚΑ

Ἀνασκοποῦντες τὰ ἀνωτέρω δὲν θὰ ἦτο ἴσως τολμηρὸν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Ῥουμανίας συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν οἰκονομικὴν εὐρωστίαν αὐτῆς καὶ φυσικῷς εἰς τὴν ὅλην πρόοδον τῆς χώρας καὶ τοῦ Λαοῦ, ὥστε δικαίως σήμερον νὰ θεωρῆται ἡ Ῥουμανία ὡς ἓν τῶν μᾶλλον προηγμένων Κρατῶν τοῦ Αἵμου.

Εὐτυχῶς ὅμως ἀπό τινος παρατηρεῖται καὶ ἐν Ἑλλάδι μείζων προσοχὴ περὶ τὰ οἰκονομικά, ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν ἠδύναντο νὰ ὀρθοποδήσωσι παρ' ἡμῖν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκεν τῆς ἐλλείψεως τῆς προσηκούσης οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκεν τῶν πολλαπλῶν Ἐθνικῶν ὑποχρεώσεων.

Ἔχομεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι ταχέως ἡ φιλτάτη ἡμῶν Πατρὶς θὰ καταλάβῃ καὶ ὡς Κράτος πρωτεύουσαν οἰκονομικὴν θέσιν μεταξὺ τῶν Κρατῶν τοῦ Αἵμου, ὅπως νῦν κατέχει τοιαύτην ὡς Ἔθνος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελ.

Α΄) Ἀντὶ προλόγου 7

Β΄) Εἰσαγωγὴ 11

Γ΄) Ἄμεσοι φόροι :

I Προσωπικὸς φόρος. 14

II Ἔγγειος φόρος 18

III Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος 26

IV Φόρος ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν 29

V Φόρος ἐπὶ τῶν δαμασκηνεῶν 30

VI Τέλος 5 % ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων 31

VII Φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν κινητῶν κεφαλαίων 32

VIII Πρόσθετα δέκατα ἐπὶ τῶν ἀμέσων φόρων 34

Δ΄) Γενικὰ 35

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
007000000223

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

A11997

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ ΚΑΙ ΜΠΑΡΤ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθῆναι, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 8815